"כשאגדל אהיה...": החלומות של גיל 13 ומה קורה להם

מאגר טקסטים לכיתה ז׳ · כתבה · גרסה: רגיל

מהדורה למורה – מפתח תשובות

המהדורה למורה מופיעה בעמוד הראשון. דפי התלמיד מתחילים בעמוד הבא. בשאלות פתוחות – תשובה לדוגמה ומחוון; כל תשובה מנומקת מהטקסט מתקבלת.

חלק א׳ – הבנה ואיתור מידע (רמה א׳)

תשובה 1: *מה היו שתי השאלות שהמחנכת שאלה בסקר?* – "מה אתם רוצים לעשות כשתהיו גדולים?" ו"מה רציתם להיות בכיתה ג׳?"

2. מה גילה הסקר על הקשר בין החלום בכיתה ג׳ לחלום היום? [איתור מידע]

א) רוב התלמידים רצו להיות מורים

ב) רק אחד מכל חמישה תלמידים כתב את אותה תשובה

ג) כולם כתבו אותה תשובה

ד) אף אחד לא ענה

תשובה 2: רק אחד מכל חמישה תלמידים כתב את אותה תשובה בשני הפתקים – החלומות משתנים.

תשובה 3: *אילו שאלות שואלת היועצת במקום "מה תהיה?"* – "מה אתה אוהב לעשות?" ו"מתי אתה מרגיש שהזמן טס?"

חלק ב׳ – הסקת מסקנות, השוואה והבנת מונחים (רמה ב׳)

תשובה 4: *הסבירו את המונח "חוט" שבו משתמשת היועצת. הביאו את הדוגמה שלה.* – תכונה או תחום עניין שחוזרים בין חלומות שונים. דוגמה: ילדה שרצתה להיות וטרינרית, אחות ומורה לחינוך מיוחד – החוט: לטפל באחרים.

5. מה משמעות הכותרת שהמחנכת כתבה מעל הלוח: "החלומות שלנו – גרסה 1.0"? [הבנה ופרשנות]

א) החלומות הם גרסה ראשונה שתתעדכן עם הזמן, כמו תוכנה

ב) הלוח הוא מחשב

ג) יש רק חלום אחד נכון

ד) החלומות לא ישתנו לעולם

תשובה 5: שהחלומות הם רק גרסה ראשונה, שתתעדכן ותשתפר עם הזמן – כמו גרסאות של תוכנה.

תשובה 6: *מה אפשר להסיק מדברי אביו של תומר ("המשותף לכל החלומות שלך הוא שאתה אוהב לפתור בעיות")?* – שגם מאחורי חלומות שנראים שונים מאוד יש תכונה קבועה; זו בדיוק דוגמה ל"חוט" שהיועצת מדברת עליו.

תשובה 7: *השוו בין היחס של הדודה של ניר לחוסר ההחלטה לבין היחס של היועצת.* – הדודה מצפה לתשובה ברורה ומתאכזבת מ"לא יודע"; היועצת רואה בחוסר ההחלטה סקרנות טבעית ומציעה לענות "אני עוד מגלה" – תשובה בוגרת.

חלק ג׳ – טיעון והבעת עמדה (רמה ג׳)

תשובה 8: *האם לדעתכם כדאי לשאול ילדים בני 13 "מה תהיה כשתגדל?"? נמקו והסתמכו על פרט אחד מהכתבה.* – תשובה פתוחה. מחוון: עמדה + נימוק + פרט.

תשובה 9: *כתבו "גרסה 1.0" של החלומות שלכם: מה אתם אוהבים לעשות, מתי הזמן טס, ואיזה "חוט" אתם מזהים אצלכם (6–8 שורות).* – משימת כתיבה. מחוון: שימוש במושגי הכתבה ("חוט", "הזמן טס"), דוגמאות אישיות, רפלקציה.

מחוון לשאלות עמדה (חלק ג׳): עמדה ברורה – 2 נק׳ · נימוק הגיוני – 3 נק׳ · הוכחה/דוגמה מהטקסט – 3 נק׳ · לשון ומבנה – 2 נק׳.

דף התלמיד

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

מה אתם רוצים להיות כשתגדלו? ואם התשובה שלכם השתנתה כבר כמה פעמים – אתם בחברה טובה. הכתבה שלפניכם מביאה תוצאות של סקר כיתתי ושיחות עם תלמידים ויועצת. קראו ושימו לב: למה החלומות משתנים, והאם זה טוב?

א סקר אחד, 34 תשובות

בשיעור חינוך בכיתה ז׳1 ביקשה המחנכת מהתלמידים לכתוב על פתק, בלי שם, תשובה לשאלה אחת: "מה אתם רוצים לעשות כשתהיו גדולים?". התשובות היו מגוונות במיוחד: וטרינרית, מתכנת משחקים, שף, טייסת, מורה, מעצבת אופנה, חוקר חלל, כדורגלן, שחקנית, רופא, ארכיטקטית, ושלושה פתקים שעליהם נכתב: "אין לי מושג." אחר כך היא שאלה שאלה שנייה: "ומה רציתם להיות בכיתה ג׳?". רק אחד מכל חמישה תלמידים כתב את אותה תשובה בשני הפתקים.

ב חלום שמשתנה כל חודש

"אני משנה את החלום שלי בערך כל פעם שאני רואה סרט טוב", צוחקת הילה. "אחרי סרט על הים רציתי להיות ביולוגית ימית. אחרי סרט על בית משפט – עורכת דין. עכשיו אני רוצה לעצב בתים." גם תומר מספר על תהפוכות: "בכיתה ד׳ רציתי להיות כבאי, בכיתה ו׳ יוצר סרטונים, ועכשיו מהנדס. אבא שלי אומר שהמשותף לכל החלומות שלי הוא שאני אוהב לפתור בעיות."

ג מה אומרת היועצת?

יועצת השכבה, נורית חסון, מרגיעה: "זה בדיוק מה שאמור לקרות בגיל הזה. בגיל 13 מכירים רק חלק קטן מהעולם. כל ניסיון חדש – חוג, ספר, שיחה עם מבוגר – פותח עוד אפשרות. חלום שמשתנה הוא לא סימן לבלבול, אלא לסקרנות." לדבריה, הרבה מבוגרים עובדים היום במקצועות שלא היו קיימים כשהם היו בני 13, וחלק מהמקצועות של העתיד עוד לא הומצאו. "לכן אני לא שואלת ילדים 'מה תהיה?', אלא 'מה אתה אוהב לעשות?' ו'מתי אתה מרגיש שהזמן טס?'."

ד מקצוע או תכונה?

חסון מציעה לבני נוער לחשוב פחות על שם של מקצוע ויותר על "חוטים" שחוזרים: האם אני אוהב לעזור לאנשים? לבנות דברים? לספר סיפורים? לחקור? "ילדה שרצתה להיות וטרינרית, ואחר כך אחות, ואחר כך מורה לחינוך מיוחד – יש לה חוט ברור: היא רוצה לטפל באחרים. החוט הזה ילווה אותה, גם אם המקצוע ישתנה."

ה הלחץ להחליט

לא כולם רגועים כמו היועצת. "יש לי דודה ששואלת אותי בכל ארוחת חג מה אני רוצה להיות", אומר ניר, אחד משלושת ה"אין לי מושג". "כשאני אומר שאני לא יודע, היא נראית מאוכזבת." חסון ממליצה לנער כמוהו לענות בכנות: "אני עוד מגלה, אבל אני ממש אוהב מתמטיקה ובישול." לדבריה, "'אני עוד מגלה' היא תשובה בוגרת לגמרי."

ו

בסוף השיעור הדביקה המחנכת את כל הפתקים על לוח גדול, ומעליו כתבה: "החלומות שלנו – גרסה 1.0". "בעוד שנה נכתוב שוב", היא הבטיחה, "ונראה כמה גרסאות חדשות יצאו."

📖 מילון מילים

מילה	פירוש
מגוונות	שונות זו מזו, מכל מיני סוגים
תהפוכות	שינויים גדולים ומהירים
סקרנות	רצון לדעת ולגלות דברים חדשים
חוט	(כאן) דבר שחוזר ומחבר בין דברים שונים

✏️ שאלות

🔎 איתור מידע
התשובה כתובה במפורש בטקסט – מאתרים אותה.

🧩 הבנה והסקה
התשובה לא כתובה במפורש – מחברים רמזים ומסיקים.

💭 חושבים ומרגישים
מביעים עמדה ומנמקים לפי הטקסט ולפי מה שאנחנו חושבים.

לפני כל תשובה שאלו את עצמכם: **מה כבר נתון בשאלה? מה נשאר לי לברר?** סמנו את מילות ההוראה (ציינו, הסבירו, השוו, נמקו).

חלק א׳ – הבנה ואיתור מידע (רמה א׳)

1. מה היו שתי השאלות שהמחנכת שאלה בסקר? [איתור מידע]

2. מה גילה הסקר על הקשר בין החלום בכיתה ג׳ לחלום היום? [איתור מידע]

   א) רוב התלמידים רצו להיות מורים
   ב) רק אחד מכל חמישה תלמידים כתב את אותה תשובה
   ג) כולם כתבו אותה תשובה
   ד) אף אחד לא ענה

3. אילו שאלות שואלת היועצת במקום "מה תהיה?" [איתור מידע]

חלק ב׳ – הסקת מסקנות, השוואה והבנת מונחים (רמה ב׳)

4. הסבירו את המונח "חוט" שבו משתמשת היועצת. הביאו את הדוגמה שלה. [הבנה ופרשנות]

5. מה משמעות הכותרת שהמחנכת כתבה מעל הלוח: "החלומות שלנו – גרסה 1.0"? [הבנה ופרשנות]

א) החלומות הם גרסה ראשונה שתתעדכן עם הזמן, כמו תוכנה

ב) הלוח הוא מחשב

ג) יש רק חלום אחד נכון

ד) החלומות לא ישתנו לעולם

6. מה אפשר להסיק מדברי אביו של תומר ("המשותף לכל החלומות שלך הוא שאתה אוהב לפתור בעיות")? [הסקת מסקנות]

7. השוו בין היחס של הדודה של ניר לחוסר ההחלטה לבין היחס של היועצת. [השוואה]

חלק ג׳ – טיעון והבעת עמדה (רמה ג׳)

תזכורת לכתיבת תשובה מלאה: הצהרת עמדה ברורה + נימוק הגיוני + הוכחה או דוגמה (מהטקסט או מהשטח).

8. האם לדעתכם כדאי לשאול ילדים בני 13 "מה תהיה כשתגדל?"? נמקו והסתמכו על פרט אחד מהכתבה. [הבעת עמדה]

העמדה שלי	
הנימוק	
הוכחה / דוגמה	

9. כתבו "גרסה 1.0" של החלומות שלכם: מה אתם אוהבים לעשות, מתי הזמן טס, ואיזה "חוט" אתם מזהים אצלכם (6–8 שורות). [משימת כתיבה]

כרטיס יציאה

דבר אחד חדש שלמדתי מהטקסט: _____

שאלה שעדיין יש לי: _____

איך הרגשתי בעבודה על הטקסט? ☹ 😐 🙂 😀